

Xerrada del cicle Fem Ciutat a l'Ateneu Popular de Ponent

(Dilluns 29 de gener de 2007, 20 hores)

L'objectiu d'aquesta trobada és donar resposta a les principals qüestions que preocupen la ciutadania a través de l'anàlisi de les actuacions de l'actual mandat municipal i les propostes de futur. D'aquesta manera, l'Ateneu Popular de Ponent ens ofereix la possibilitat a cada formació política per mostrar quin és el nostre model de ciutat actual i futur.

El plantejament

Per a Esquerra aquest plantejament és molt encertat, ja que concorrem a les eleccions del proper 27 de maig amb uns plantejaments programàtics basats precisament en la feina feta fins ara des del govern de la Paeria. **No partim del no res o des de la necessitat d'oferir promeses que siguin més o menys atractives, sinó que, per primera vegada en l'actual etapa històrica de la democràcia pos-franquista, Esquerra es presenta a les eleccions municipals formant part del govern municipal i, per tant, després de demostrar un alt grau de compliment en les polítiques que ens aproximem al model de ciutat republicana que defensem.**

Molt esquemàticament, Esquerra planteja de cara al proper mandat que s'inicia al maig de 2007 i finalitza al maig de 2011, una gestió de la política municipal basada en oferir la ciutadania uns serveis públics que es caracteritzin per ser:

- ✓ de major qualitat,
- ✓ amb menys cost públic,
- ✓ que facin front les noves necessitats socials
- ✓ i que estiguin decididament arrelats al sentiment de pertànyer a la nació catalana.

Els antecedents

Com deia, aquest no és un brindis al sol, és una proposta basada en la feina feta fins ara pels membres del Grup Municipal d'Esquerra, el regidor Xavier Aluja, la regidora Montse Bergés i jo mateix, juntament amb un equip de persones que han entès netament el concepte de canvi que vam impulsar amb la nostra entrada al govern de la Paeria.

Les transformacions no s'aconsegueixen només amb els canvis de persones, sinó amb els canvis de les polítiques, i el gran canvi en l'actual govern municipal respecte dels anteriors és la presència d'Esquerra Republicana de Catalunya.

La nostra acció ha estat fonamentada en els eixos de rigor, innovació, imaginació i catalanitat com a fórmula per afrontar tots i cadascun dels reptes de la ciutat de Lleida en el Segle XXI.

Al maig de 2003, presentàvem un programa electoral que reflectia la nostra voluntat de “potenciar polítiques que, a partir d'una concepció de base igualitària de les llibertats dels ciutadans, prioritzin el bé comú i la participació de la gent en els afers públics. Els valors cívics a estendre socialment a partir de l'actuació institucional serien, doncs, **el compromís, l'honestedat, la convivència i el respecte a les persones, la corresponsabilització en la presa de decisions i la implicació en la vida local**”.

Crec sincerament que hem complert amb nota molt alta, tot i que no ha estat fàcil. M'agradaria en aquest punt fer una petita però necessària referència a com es va conformar l'actual govern municipal, ja que la memòria és feble i l'oblit intencionat sobre la veritable història més recent de la ciutat permet distorsionar el sentit de la nostra acció política.

Les eleccions de 2003

A les eleccions municipal de 2003, Esquerra arriba després de dos mandats a l'oposició d'un govern constituït per una coalició entre el PSC i Iniciativa quina principal característica era una hisenda municipal excessivament desequilibrada. De la nostra feina a l'oposició destaquen dues fites:

1. El descobriment de l'ús pervers que es feia de la concessionària del servei de recollida de les escombraries, Seinsa, que d'esquenes a la ciutadania i amb els diners dels lleidatans i lleidatanes utilitzava l'abocador de Serrallarga per amagar estranys residus d'altres localitats i, de pas, elaborar enquestes de caire polític que s'amagaven al consistori.
2. I el descobriment de dubtoses pràctiques comptables a l'Empresa Municipal de Serveis Comunitaris, un ens de la Paeria que també feia la seva feina de manera opaca.

El resultat electoral de 2003 deixa aquell govern de coalició en minoria i atorga als tres regidors d'Esquerra la clau de l'estabilitat política a la ciutat. Però les exigències de transparència, de transformació de les pràctiques polítiques i les nostres irrenunciables propostes programàtiques van aconsellar els partits d'aquella coalició iniciar el mandat municipal en minoria, amb Esquerra encara a l'oposició.

Una sola sessió plenària va ser suficient per tal que PSC i Iniciativa veiessin que ja no era possible continuar actuant igual que abans, i s'inicia un segon procés de negociació que culmina amb l'entrada d'Esquerra al govern al setembre de 2003 assumint els nostres grans plantejaments programàtics, que van molt més enllà de la gestió puntual de les regidories que a partir de llavors dependrien de l'impuls polític dels regidors i la regidora d'Esquerra, Montse Bergés, Xavier Aluja i Xavier Sàez.

Balanç general

De la capacitat d'incidència d'Esquerra en la governació de la ciutat en donen fe algunes de les realitats contrastades en molts àmbits de la vida diària dels lleidatans i lleidatanes:

- a) Quatre anys després, les finances de la Paeria comencen a tenir bona salut,
- b) la liquidació de l'Empresa Municipal de Serveis Comunitaris ha permès estalvis importants en moltes de les infraestructures d'actes ciutadans i transparència en la gestió dels mateixos,
- c) i sobre el servei de recollida de les escombraries, només en parlem de si la ciutat està dia a dia més neta i no d'altres coses que ja han quedat relegats al passat.
- d) Igualment, l'entrada d'Esquerra al govern municipal ha posat fi a la discrecionalitat amb la qual abans es decidien les taxes i els preus públics. Ara, a falta d'un IPC oficial de la ciutat de Lleida, calculem els impostos municipals fent una mitjana objectiva entre el diferencial de l'índex de preus de la demarcació i el de Catalunya, i establím mesures correctores per evitar impactes agressius sobre les butxaques de la ciutadania.
- e) També vam contribuir a superar l'oposició veïnal a la construcció del Palau de Congressos, el que ara és un dels millors exemples de l'acció de govern de l'actual Paeria i que fa només quatre anys era paradigma de com s'actuava d'esquenes a la gent. En només quatre anys, els veïns de l'avinguda de Tortosa han passat de ser "afectats" a "beneficiats" d'una construcció que aporta a Lleida modernitat, singularitat i, amb una mica d'imaginació, el Teatre Municipal que la ciutat anhelava.

Com veuen, no són només accions concretes, és una forma d'entendre la ciutat, de construir la ciutat republicana.

De manera més concreta, les àrees de gestió municipal directament presidides per Esquerra són: la regidoria de Comerç, Consum i Turisme, que comprèn l'Institut Municipal de Mercats i el patronat Turisme de Lleida; la regidoria de Drets Civils, Cooperació i Immigració, que no existia abans del pacte de govern de setembre de 2003, la regidoria de Cultura, que inclou l'Institut Municipal d'Acció Cultural; i la segona tinença d'alcaldia, que comprèn la presidència de l'àmbit de Cultura, Esports i Drets Civils. Els faré ara un ràpid balanç de la nostra actuació.

Balanç de Mercats i Consum

El principal esforç de l'Institut Municipal de Mercats i Consum, ha anat dirigit l'aplicació de criteris de racionalitat, qualitat i millora continua del servei a la ciutadania:

- **Hem iniciat un procés de reforma dels mercats municipals**, amb estudis de viabilitat del cada mercat, que s'estan materialitzat amb accions de millora al Mercat de Balàfia i el de Ronda-Fleming. El Mercat de Cappont requerirà d'accions més agosarades.
- Ampliació del mercadet del dijous, amb la creació del mercadet de fruita i verdura al Camp d'Esports.
- **Millora de la imatge del Mercat d'Antiguitats de la Rambla**, amb la distribució de faldons decoratius i banderoles.
- Increment de l'activitat de **l'Oficina Municipal d'Informació al Consumidor** passant de 222 reclamacions i 1.524 consultes ateses l'any 2003, a les 483 reclamacions i 2.480 consultes tramitades durant el 2006, així com la potenciació i difusió de **la Junta Arbitral de Consum de Lleida**, un sistema per resoldre conflictes de manera ràpida i consensuada entre consumidors i comerciants.

Balanç de Comerç i Turisme

Aquest mandat ens ha permès fer una **anàlisi en profunditat de la situació de la nostra ciutat a nivell turístic i comercial** i prendre consciència de les grans possibilitats que tenim per tirar endavant projectes que situïn Lleida com un referent en aquests àmbits. L'elaboració del **Pla de Singularització Turística** ens ha servit de full de ruta per anar avançant en la creació de productes turístics nous, en la posada en valor del nostre patrimoni i sobretot, en crear un ambient a la ciutat on es parla, i molt, de turisme. Algunes accions són:

- La creació de nous productes com el **Centre BTT**, amb rutes de bicicleta que neixen al costat de la Canadenc, la campanya **Fruinar**, de promoció de la cuina amb la fruita de Lleida, i la targeta **Emocity**, d'immediata implantació i que permetrà als turistes accedir a serveis integrals de la ciutat.
- La posada en valor del patrimoni, a través de la creació del **Centre d'Interpretació del Castell dels Templers** i un altre a **la Suda**, així com la recuperació del **Mercat del Pla**, que serà mercat, restaurant i mostra de recuperació de l'arquitectura modernista a Lleida.
- Hem situat a Lleida com la **segona ciutat de Catalunya en nombre de congressos i convencions**.
- Hem estat presents en el procés de redacció del **PTSEC**, defensant el nostre model comercial, de comú acord amb les entitats representatives i elaborant **radiografies comercials** de les diferents zones que permetran ordenar i millorar aquest aspecte. Hem fet les de Zona Alta i la Bordeta i s'estan redactant les de Pardinyes i Cappont.
- Per primer cop s'han organitzat els **Premis del Comerç**, per reconèixer la feina en favor de Lleida del primer sector econòmic de la ciutat.

Balanç de Drets Civils, Cooperació i Immigració

El primer fet a destacar de l'àrea de Drets Civils, Cooperació i Immigració és el fet de la **pròpia creació de la Regidoria**, posant ordre, rigor i un sentit polític global a les polítiques i accions que abans es feien en aquest camp.

D'aquesta manera, la pràctica totalitat dels programes existents ara com ara són del tot nous:

- Els programes que promouen els Drets Humans, com el **Mapa Lingüístic** i el **Mapa de les Religions de Lleida**.
- Les accions en contra de la **discriminació sexual**.
- **L'Assemblea Municipal de les Religions**, un sistema de superació dels conflictes culturals que ha estat posat com a exemple mundial per la pròpia Unesco i que moltes ciutats i governs ens consulten.
- El **Comitè d'Ajuts d'Emergències**.
- **Solidàrium**, una fira de les entitats solidàries de Lleida.
- El **SIOPI**, Servei d'Informació i Orientació per l'Igualtat.
- El programa **Llegim Junts**, que treballa la integració de les famílies nouvingudes a la mateixa escola.
- La **Maleta Lo Malaco**, que vol treballar la convivència futura a través de fomentar-la ara entre els escolars.
- Les campanyes d'informació de Drets i Deures de la Ciutadania.
- La campanya **Coneixem els Nostres Barris**, realitzada conjuntament amb la FAV.
- Un **nou marc de relacions transparent** amb la Coordinadora d'ONG's, que aplica criteris objectius per decidir a on es destinen els juts de la Paeria als programes de cooperació internacional.

Balanç de Cultura

Des del setembre de 2003 fins al dia d'avui, desembre de 2006, la transformació viscuda en l'àrea de Cultura de l'Ajuntament de Lleida és més que evident tal i com demostren tres exemples, que conformen el paradigma més clar dels tres pilars que defineixen l'actual situació que viu la cultura a la ciutat de Lleida:

1. **La creació de l'IMAC i la recuperació del Casal de Joventut Republicana** com a seu del que ja és el principal agent de dinamització cultural de la ciutat. L'IMAC, les persones que l'integren, i el Casal, com seu consolidada d'acció cultural de la pràctica totalitat de les entitats de la ciutat, són **el fruit de l'aposta per la generació d'una estructura sòlida** que dissenya, promou i potencia l'activitat cultural com a objectiu prioritari.
2. **L'increment de públics** a la pràctica totalitat de les activitats culturals que s'organitzen a la ciutat. En només un any hem passat de registrar, al 2004, 606.699 persones gaudint d'alguna acció cultural a la ciutat de Lleida a 733.265 l'any 2005, la qual cosa suposa un increment de 126.566 persones, un 20% de més. Així **es recompensa l'esforç per fer més accessible la cultura** a la ciutadania, l'esforç d'implicar cada vegada més col·lectius socials en la producció cultural.
3. L'any 2007 Lleida és **Capital de la Cultura Catalana**, tot un repte però també un **reconeixement als continguts culturals que es produeixen a Lleida**, d'una qualitat tal que poden representar amb total dignitat el discurs cultural global que fa Catalunya.

Aquests tres grans canvis -estructura creativa, públics i qualitat- són producte del treball intens de moltíssimes persones i col·lectius ciutadans que han aconseguit que semblin com “de tota la vida” moltes de les **accions i programes posats en marxa en aquest mandat municipal**, com:

- ✓ El Senglar Rock
- ✓ El Festival Internacional de Poesia Mahalta
- ✓ Els Escorxadijous
- ✓ El Festival de Focs Artificials
- ✓ Els Marraquets
- ✓ Les Ponentades i els Versos de Temporada
- ✓ La col·lecció Escata de Drac
- ✓ L'Espai Cavallers i la Casa dels Artistes
- ✓ La sala d'exposicions temporals del Museu Morera
- ✓ Les Accions Musicals Permanents
- ✓ La sala d'exposicions de la Cambra de Comerç
- ✓ El cicle de conferències “On vas Catalunya?”
- ✓ El Centre d'Art la Panera
- ✓ El Museu de l'Aigua

Igualment, sembla que siguin “de sempre” la forma amb la qual ara gaudim d'activitats que han estat remodelades en aquest període, com:

- ✓ La Nit dels Vallverdú
- ✓ **Animac**, ara Festival de Catalunya de Cinema d'Animació
- ✓ La celebració de l'**Onze de Setembre** amb un festival de cultura popular i una jornada de reflexió sobre el país

Una de les claus que ha permès aquest gran canvi en el panorama cultural de la ciutat és una altra novetat d'aquest mandat que també sembla una d'aquelles coses de “tota la vida”: per primera vegada, **totes les entitats de cultura de la ciutat tenen signats convenis amb la Paeria**, regulant així una col·laboració transparent entre l'administració i la societat per damunt de petits interessos i capricis.

Els claroscurs: La polèmica del Roser

Com poden comprovar, aquest és el balanç d'una gestió feta amb rigor, innovació, imaginació i catalanitat. Però **no tot és tan positiu**, em diran, i tenen raó.

Algunes coses de les que he esmentat encara són **projectes que no hem tingut temps de portar del paper a la realitat material**, i d'altres accions potser es queden curtes respecte de les expectatives despertades.

I potser el poder d'incidència sobre altres àrees municipals no ha estat tant contundent, però em permeto recordar que Esquerra a la Paeria té un Grup Municipal constituït per tres regidors, tres dels vint-i-set que completen el Saló de Plens i tres dels setze que conformem el govern de la Paeria.

Un dels exemples dels claroscurs de la nostra acció és l'edifici del **Roser**, que es transformarà en un Parador de Turisme.

Admeto que en un bon començament **no vam estar tots amatents a les conseqüències del canvi**, però vull recordar que el projecte del Parador es va plantejar a l'anterior mandat municipal i que ningú mai no va aixecar cap veu en contra seva.

És més, quan jo mateix recordo, al gener de 2005, que el Parador no pot fer-se si abans no s'ha resolt la provisionalitat del Museu Morera, cap col·lectiu ni entitat es pronuncia públicament sobre el que llavors **es va voler presentar davant l'opinió pública com una simple discrepància entre els socis de govern.**

Superada la crisi puntual amb un acord per construir la seu definitiva del Morera i la de l'Escola Municipal de Belles Arts, passa al primer pla del debat polític **la preservació de la memòria història i la referència simbòlica de l'edifici.**

L'acció d'Esquerra en aquell moment s'orienta netament a **fer compatible el projecte del Parador amb la defensa del simbolisme de l'edifici.** En aquest punt és necessari recordar que el Roser és propietat de l'Estat, que cedí l'ús del mateix a l'Ajuntament per a activitats culturals i que ara reclama la seva potestat per a actuar sobre aquest bé públic.

Em diran que podríem haver plantat cara l'Estat i els socis de govern en defensa del Roser. I possiblement tinguin raó, però els recordo la soledat amb la qual vaig haver de suportar la primera crítica pública realitzada al projecte.

Vam fer dues coses en aquell moment:

1. Ser l'únic grup del govern que facilità l'ús del Roser com a marc de les manifestacions en defensa de l'edifici per part de grups que després han fet d'aquesta la seva principal raó de ser política.
2. Forçar un acord amb l'Estat per preservar que el Roser continuï acollint la celebració de la Diada Nacional a Lleida. Per cert, **Diada Nacional que es celebra amb la senyera com a única bandera de la ciutat des de que Esquerra forma part del govern de la Paeria.**

El Roser: Centre d'Interpretació del 1707

Indubtablement, el projecte del Parador servirà per reactivar econòmicament una part del Centre Històric de Lleida i, al mateix temps, permetrà visualitzar la **reactivació turística i cultural de la zona**.

No podem pensar el Parador aïllat del futur més immediat d'aquesta part de la ciutat, que en un període de quatre o cinc anys disposarà del **Museu d'Art de Lleida**, el complex que unifica el Centre d'Art la Panera i l'actual Museu Morera, el **Museu Diocesà i Comarcal**, el **Museu de Cultura Popular** que ja tenim projectat dins el Pla de Barris del Centre Històric, i el **Mercat del Pla** recuperat.

El futur estratègic del Centre Històric de Lleida passa per convertir-lo en una gran illa cultural de gran atractiu turístic.

En aquesta lògica, el Roser no pot perdre el seu sentit històric i simbòlic una vegada convertit en Parador de Turisme, sinó que ha de potenciar precisament aquest valor afegit que té sobre qualsevol edifici de nova construcció.

Els puc anunciar en aquest moment que treballem amb la Secretaria General de Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya per tal **d'implantar a l'edifici del Roser un Centre d'Interpretació del 1707** que servirà per preservar la memòria de l'esdeveniment més cruel de la història de la nostra ciutat, quan més de set-cents lleidatans i lleidatanes van ser assassinades per defensar amb la seva vida la ciutat de Lleida de la invasió de Felip V.

El centre d'interpretació, que **estarà integrat en l'oferta global del Parador de Turisme**, ha de servir no només per explicar la història de l'edifici sinó com era aquella Lleida dins d'una Catalunya amb institucions i cultura pròpia.

Aquest centre d'interpretació, que disposarà de les més noves tecnologies per recrear la Lleida del 1707, **s'integrarà en una ruta turística que s'estendrà per tota Catalunya**, on s'explicarà la caiguda de Catalunya a mans dels borbons a través de diferents centres d'interpretació ubicats en edificis emblemàtics que van ser escenari, fins a l'any 1714, d'alguns dels episodis més significatius d'aquella època negra per al país.

La proposta del Centre d'Interpretació del 1707 al Roser, que treballarem conjuntament des de la regidoria de Comerç, Consum i Turisme i la Generalitat de Catalunya, serà en breu presentada als responsables dels Paradors de Turisme, i confiem en la seva acceptació en representar un plantejament totalment en **sintonia amb els principis de promoció de la identitat cultural com a base de l'impuls turístic**.

Esquema de futur

Bé, com poden comprovar, des d'Esquerra insistim en aplicar criteris de rigor, innovació, imaginació i catalanitat a la nostra acció de govern. Ho hem fet, o ho hem intentat fer, a les àrees que hem gestionat directament, i ara, de cara a les eleccions del mes de maig, **la nostra pretensió és estendre aquesta forma de treballar a d'altres àrees de la governació municipal**.

El nostre primer interès és superar la forma de treball en regidories específiques per tal de **donar respostes globals a problemes de la ciutadania que són transversals**.

Des d'Esquerra hem detectat que les principals preocupacions de la ciutadania de Lleida són el **trànsit, la immigració, la neteja de la ciutat, la seguretat ciutadana, l'accés a l'habitatge i les infraestructures de comunicació**.

Per aquesta raó, aquestes són les principals prioritats sobre les quals estructurarem el nostre programa de govern futur.

Presentarem a la Paeria un programa articulat en **quatre grans eixos d'actuació**: les polítiques d'Espai Públic, les accions de Promoció de la Ciutat, les propostes de Cohesió Social i Ciutadania i les actuacions en matèria de Civisme i Comunitat.

Preparem hores d'ara propostes concretes en matèria de **promoció de l'habitatge de lloguer**, la **potenciació dels serveis a l'Horta**, la **millora del transport públic i del trànsit a la ciutat**, i **l'impuls dels elements culturals i de patrimoni** que singularitzen la ciutat de Lleida de cara a l'exterior.

En matèria d'**immigració**, apostem per **consolidar els programes que incideixen sobre la integració de les persones nouvingudes** i que ja han donat fruits que s'evidencien en el clima de convivència que gaudeix la nostra ciutat.

De cara al **trànsit**, creiem que **Lleida requereix d'un plantejament global que va molt més enllà d'aplicar pegats puntuals** a zones on la congestió és habitual. Aquest plantejament global ha de donar sortida positiva a aspectes interconnectats com:

- 1. La construcció de noves infraestructures viàries**
- 2. La construcció de noves zones d'aparcaments**
- 3. Extremar la seguretat en les zones perilloses**
- 4. L'establiment de circuits de circulació estables i àgils**
- 5. El foment de l'ús del transport públic**
- 6. La conciliació de les diferents formes de mobilitat**

I finalment un apunt econòmic: **No creiem que s'hagi de modificar substancialment l'estructura econòmica de la nostra ciutat**, basada en el sector serveis i la promoció de noves implantacions industrials que siguin respectuoses amb el medi ambient, que girin al voltant del potencial agroalimentari de Lleida i que aportin valor afegit a la producció. I el **paper de motor d'aquest projecte econòmic de Lleida l'ha de jugar el Parc Científic i Tecnològic de Gardeny**, juntament amb la Universitat de Lleida i la Generalitat.